

Vergaderjaar 2014–2015

32 317

JBZ-Raad

ES

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 juni 2015

Hierbij bieden wij u, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de geannoteerde agenda van de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 15 en 16 juni 2015 in Luxemburg en een recent monitoringsoverzicht¹ (2e kwartaal 2015) van JBZ-dossiers aan.

Tijdens de regeling van werkzaamheden van 28 mei jl. heeft het Tweede Kamerlid Pechtold verzocht om een kabinetsreactie op enkele door de Europese Commissie uitgewerkte voorstellen met betrekking tot de Europese Migratieagenda. Die kabinetsreactie komt u separaat toe.

In de geannoteerde agenda treft u bij wetgevende voorstellen het interinstitutionele dossiernummer aan. De beschikbare documenten kunnen met dat nummer worden geraadpleegd via Extranet, de online databank voor Raadsdocumenten.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
G.A. van der Steur

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
K.H.D.M. Dijkhoff

¹ Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffie nr. 157327.

Geannoteerde agenda van de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 15–16 juni 2015 te Luxemburg

I. Immigratie en Asiel

Gemengd Comité

1. Beheer van migratiestromen = follow-up Europese Raad d.d. 23 april 2015 – Informatie Voorzitterschap

Het Voorzitterschap zal met de Raad terugblikken op de extra ingelaste bijeenkomst van de Europese Raad (ER) die op 23 april jl. plaatsvond. Deze stond geheel in het teken van de recente menselijke tragedies in de Middellandse Zee. Basis van de bespreking vormde het 10-puntenplan van de Commissie dat eerder die week verscheen. De ER eindigde met een verklaring waarin acties worden aangekondigd op de verschillende onderdelen van het 10-puntenplan, langs de volgende lijnen: versterking van de aanwezigheid op zee, bestrijding van mensensmokkelaars, voorkoming van illegale migratiestromen en versterken van de interne solidariteit en verantwoordelijkheid.

De ER sprak af om onverwijld te starten met de implementatie van de overeengekomen afspraken op basis van een door het Letse voorzitterschap en de Commissie op te stellen werkplan. De ER zal tijdens de bijeenkomst op 25–26 juni a.s. spreken over de voortgang van de uitvoering hiervan. Daarnaast heeft de Commissie een aantal van de genoemde punten in de hierna geagendeerde Europese Migratieagenda (zie agendapunt 2) geadresseerd.

Het verslag van de ER van 23 april jl. is op 24 april jl. aan de Eerste en Tweede Kamer aangeboden.

2. Beheer van migratiestromen = mededeling EU-migratieagenda d.d. 13 mei 2015 – Beleidsdebat – Stand van zaken EU-readmissie-overeenkomsten

Het Gemengd Comité zal van gedachten wisselen over de mededeling van de Europese Commissie inzake de Europese Migratieagenda, waaronder over de terugkeeraspecten. De kabinetsappreciatie van de Europese Migratieagenda is op 26 mei jl. aan de Tweede Kamer gezonden. Gezien het grote aantal voorstellen in de Europese Migratieagenda, wordt naar deze brief van 26 mei verwezen voor het kabinetsstandpunt.

In deze mededeling benadert de Commissie het migratievraagstuk in de volle breedte, zowel vanuit de interne als de externe dimensie en de samenhang daartussen. De mededeling bestaat uit drie delen. Het eerste deel van de migratieagenda gaat in op de maatregelen die de Commissie onmiddellijk wenst te nemen om humanitaire tragedies te voorkomen en de migratiedruk beter te beheersen. Hier bouwt de Europese Commissie voort op de verklaring van de Europese Raad van 23 april jl. die geheel in het teken stond van de recente menselijke tragedies op de Middellandse Zee. Het tweede deel van deze mededeling behandelt vier pijlers die ertoe moeten leiden dat migratie structureel beter wordt beheerst en kijkt verder dan crisissituaties, te weten: 1) het aanpakken van de grondoorzaken van illegale migratie, 2) het redden van levens en het beveiligen van buitengrenzen, 3) een sterk gemeenschappelijk asielbeleid en 4) een nieuw beleid op het gebied van reguliere migratie. In het laatste deel van de mededeling reflecteert de Commissie op initiatieven die in de toekomst

dienen te worden genomen om ook dan te zorgen voor een structurele en effectieve benadering van migratie, waaronder: de voltooiing van het gemeenschappelijk Europees asielsysteem, het gezamenlijke beheer van de buitengrenzen en een nieuw model voor reguliere migratie.

In initiële reacties op de mededeling hebben bewindslieden uit verschillende lidstaten voornamelijk gereageerd op het voorstel van de Europese Commissie inzake verplichte herplaatsing. De fracties in het Europees parlement hebben veelal positief gereageerd op de verschillende voorstellen. Op 27 mei zijn de eerste uitgewerkte voorstellen door de Europese Commissie gepresenteerd, waarover het kabinet de Eerste en Tweede Kamer op de gebruikelijke manier zal informeren. Over twee van de uit de Europese Migratieagenda voortkomende voorstellen, te weten het herplaatsings- en hervestigingsvoorstel, stelt het kabinet op verzoek van de Tweede Kamer ten behoeve van het parlement separaat een kabinetsappreciatie op, welke de Kamers voor het Algemeen Overleg JBZ-Raad op 11 juni zullen ontvangen.

3. Diversen

= informatie over wetgevende dossiers

Het Voorzitterschap zal informatie geven over de stand van zaken van de onderhandelingen van diverse wetgevende dossiers.

= Presentatie programma Luxemburgs inkomend Voorzitterschap

Het inkomend Luxemburgse Voorzitterschap zal de Raad informeren over de onderwerpen die het wil agenderen tijdens de JBZ-Raden gedurende de tweede helft van 2015.

Raad wetgevende besprekingen

4. Diversen

= informatie over wetgevende dossiers

Het Voorzitterschap zal de Raad informeren over de stand van zaken van de onderhandelingen van diverse wetgevende dossiers.

Raad niet-wetgevende besprekingen

5. Diversen

= EU-VS JBZ-ministers bijeenkomst te Riga d.d. 2-3 juni 2015 – Informatie van het Voorzitterschap

Het Voorzitterschap zal de Raad informeren over de uitkomsten van de halfjaarlijkse EU-VS bijeenkomst van JBZ-ministers die op 2-3 juni 2015 te Riga werd gehouden.

Tijdens deze bijeenkomst is gesproken over de EU-VS samenwerking op het gebied van migratie en de aanpak van mensensmokkel, cybercrime, de aanpak van terrorisme en radicalisering, de stand van zaken met betrekking tot de EU-VS overkoepelende overeenkomst betreffende gegevensbescherming en de Safe Harbor overeenkomst, alsmede de samenwerking op het gebied van rechtshulp. Tevens is een verklaring aangenomen waarin de hoofdthema's van de samenwerking tussen de EU en de VS op JBZ-terrein voor de komende jaren worden benoemd. In aanvulling op de eerdergenoemde thema's worden in deze verklaring ook grensbeheer, witwassen, drugs, vuurwapens en explosieven als onderwerpen voor samenwerking genoemd.

= JBZ-ministeriële conferentie Brdo proces en Zuid-Oost Europese samenwerking, Budva (Montenegro), 16–17 april 2015
– Informatie van Slovenië

Slovenië zal de Raad informeren over uitkomst van deze vergadering betreffende het Brdo-proces. Het Brdo-proces gaat over de samenwerking op het terrein van Binnenlandse Zaken in de Westelijke Balkan. Op 16–17 april is gesproken over de aanpak van terrorisme, in de regio en daarbuiten.

= Salzburg Forum Ministeriële Conferentie, St. Pölten, 4–5 mei 2015
– Informatie van Oostenrijk

Op uitnodiging van het Oostenrijks Salzburg Forum Voorzitterschap zijn op 4 en 5 mei jl. de ministers van Binnenlandse Zaken van de Salzburg Forum lidstaten, de Groep Vrienden van de Westelijke Balkan, de Republiek Moldavië en Kosovo bijeengekomen voor de Salzburg Forum ministeriële conferentie in St. Pölten, Oostenrijk. Tevens namen de EU-commissaris voor het Europees nabuurschapsbeleid en toetredingsonderhandelingen, de directeur van Europol, de uitvoerend directeur van het EASO, de plaatsvervangend directeur van Frontex, de secretaris-generaal van Interpol, de directeur van het UNHCR Bureau voor Europa en een vertegenwoordiger van het EU-bureau voor de grondrechten deel. Tijdens de conferentie zijn drie belangrijke uitdagingen besproken, te weten migratie en asiel, veiligheid en politieke samenwerking met een focus op de strijd tegen het terrorisme en cyber security. Tijdens deze conferentie is een gezamenlijke verklaring aangenomen die door Oostenrijk tijdens deze JBZ-Raad zal worden toegelicht.

= Internationale conferentie ministers Buitenlandse en Binnenlandse Zaken over «Gezamenlijke aanpak van jihadisme», Wenen, 20 maart 2015
– Informatie van Oostenrijk

Oostenrijk zal de Raad informeren over de Weense verklaring die op 20 maart werd aangenomen door EU-lidstaten (Kroatië, Italië, Slovenië en Oostenrijk) en zes landen van de Westelijke Balkan over de aanpak van jihadisme. In de verklaring zijn afspraken opgenomen die zien op versterking van de regionale samenwerking, onder meer door informatie uitwisseling, alsmede op nauwere samenwerking met de Europese Unie. De versterkte samenwerking ziet niet alleen op operationele samenwerking maar ook op beleidsmatig terrein, en behelst onder meer:

- versterking van de sociale cohesie;
- versterking van maatregelen gericht op vrijheid van godsdienst, interculturele dialoog en tolerantie;
- tegengaan van radicalisering – ook in gevangenis;
- bevordering van deradicalisering;
- verwijdering van terroristische content op het internet;
- versterking van samenwerking tussen rechtshandhavingdiensten, en
- versterking van samenwerking in Europol-kader.

II. Veiligheid en Justitie, Grondrechten en Burgerschap

Raad wetgevende besprekingen

6. Voorstel voor een verordening van het Europees parlement en de Raad betreffende de bescherming van individuen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (algemene verordening gegevensbescherming)

Interinstitutional file: 2012/0011 (COD)

= algemene benadering

Het Voorzitterschap streeft naar de afronding van de algemene benadering over de Algemene verordening gegevensbescherming op deze JBZ Raad. Hoewel de politieke wil daartoe door verreweg de meeste lidstaten – Nederland inclusief – is uitgesproken op de vorige JBZ Raad blijkt in dit stadium van de onderhandelingen dat er nog vrij veel problemen moeten worden opgelost. Dat wordt mede veroorzaakt door het relatief grote aantal hoofdstukken van de verordening waarop nog een akkoord moet komen. Bovendien willen enkele lidstaten bij wijze van «horizontale discussie» reeds in eerder bereikte gedeeltelijke algemene akkoorden afgestemde onderwerpen opnieuw bespreken of op de eerder bereikte akkoorden vergaande uitzonderingen maken.

Er wordt thans van dag tot dag onderhandeld, voornamelijk op diplomatiek niveau. Voorzien wordt dat ook op de Raad zelf inhoudelijk moet worden dooronderhandeld. Sommige discussiepunten zullen voor die tijd zijn opgelost, andere discussiepunten zullen vrijwel zeker nog worden opgevoerd door de lidstaten of de Commissie. Een meer gedetailleerde informatievoorziening is in dit stadium niet mogelijk.

Hieronder volgt een overzicht van de nog in discussie zijnde hoofdstukken en de daarin nog voorkomende problemen met de Nederlandse positie.

Hoofdstuk I (Algemene bepalingen, reikwijdte en begrippen)

- Er is opnieuw discussie ontstaan tussen enkele lidstaten en de Commissie over de uitsluiting van de EU-instellingen en – organen van de reikwijdte van de verordening. Het gegevensbeschermingsrecht voor deze instellingen en organen is neergelegd in verordening (EG) 45/2001. Aanvankelijk meende de Commissie dat die verordening volstond. Veel lidstaten namen met die – in hun ogen ongelijke – behandeling geen genoegen. Na sterke aandrang uit de Raad, en niet zonder tegenzin, heeft de Commissie zich bereid verklaard om verordening nr. (EG) 45/2001 te herzien, zodra de Algemene verordening gegevensbescherming is vastgesteld. Niettemin menen de desbetreffende lidstaten dat dit duidelijker moet worden vastgelegd in de verordening. Voor Nederland is dit nooit een belangrijk punt geweest. De verklaring van de Commissie is afdoende.
- De discussie over de reikwijdte van de richtlijn opsporing en vervolging in relatie tot de politietaken is nog niet afgerond. Zoals bekend is Nederland en een groep andere lidstaten van oordeel dat de richtlijn zou moeten worden verbreed tot alle politietaken, om te voorkomen dat de politietaken door meer dan één regime worden beheerst. Het Voorzitterschap heeft besloten dat die discussie op inhoudelijk niveau in het kader van de richtlijn moet worden afgerond. Met de verordening kan dan voortgang worden gemaakt, met de aantekening dat de verordening zonodig wordt aangepast als de op de richtlijn bereikte oplossing daartoe aanleiding geeft. Nederland steunt deze procedurele oplossing. Nederland heeft er vertrouwen in dat de discussie over de richtlijn een vruchtbare oplossing oplevert. Een zeer grote lidstaat en de Commissie werken aan een oplossing.

- Op enkele begripsbepalingen moet nog overeenstemming worden verkregen. Het betreft onder andere de omschrijving van «genetische gegevens». Daarbij gaat het om de vraag of deze gegevens al dan niet zodanig moeten worden omschreven dat latere veranderingen van het DNA als gevolg van ziekten of therapieën van het begrip deel moeten uitmaken.
- De regeling voor verenigbaar gebruik bij verdere verwerking is aangemerkt als horizontaal onderwerp (zie hierna).

Hoofdstuk III (Rechten betrokkene)

- In dit hoofdstuk zijn naast de rechten van de betrokkene ook een aantal verplichtingen van verantwoordelijken geregeld. Die verplichtingen zijn weliswaar onmisbaar, met het oog op de informatiepositie van de burger maar vormen ook een bron van administratieve lasten voor bedrijven. Die verplichtingen zijn minder dan in andere hoofdstukken gebaseerd op een risico-georiënteerde benadering. Nederland heeft daarvoor aandacht gevraagd, maar dat heeft minder opgeleverd dan gehoopt. Hoewel Nederland nog een studievoorbehoud heeft, moet er ook aan worden gedacht dat een compromis onvermijdelijk is. Nederland overweegt het voorbehoud in te trekken.
- Het recht om te worden vergeten kan op zichzelf genomen worden aanvaard. Het is verklaarbaar dat dit recht sinds het arrest van het HvJEU van 13 april 2014 (C-131/12) als een verbijzondering van het recht op wissing van gegevens wordt aangemerkt. Het is echter de vraag, ook voor Nederland, of de verplichting tot het wissen van gegevens na het verstrijken van een bewaartermijn of intrekking van toestemming één op één uitvoerbaar is in de context van een zoekmachinedienst of socialenetwerkdienst. Daaraan zou een verzoek van een betrokkene ten grondslag moeten liggen, vindt ook Nederland. Het is zelfs voor zeer grote en technisch geavanceerde bedrijven als zoekmachine-exploitanten onmogelijk op individueel niveau dergelijke verplichtingen na te komen zonder gericht verzoek. Nederland vindt dat het arrest van het HvJEU niet zo absoluut moet worden uitgelegd dat het vergeetrecht nagenoeg onuitvoerbaar wordt. Bovendien moet het recht om te worden vergeten worden afgewogen tegen het recht op de vrijheid van meningsuiting, waaronder het recht op het ontvangen van informatie.
- Een grote lidstaat meent dat de bepalingen in Hoofdstuk IX over historische, statistische en wetenschappelijke doeleinden waarover reeds een akkoord is bereikt teveel ruimte openlaten aan lidstaten om zelf regels te kunnen stellen. Bovendien meent deze lidstaat dat het uit de huidige richtlijn overgenomen stelsel van een enigszins lichter regime teveel ruimte openlaat voor het bedrijfsleven om daarvan te kunnen profiteren. Deze lidstaat verlangt daarom een uitbreiding van het recht op verzet van de betrokkene tegen dergelijke verwerkingen, zolang de desbetreffende verwerking niet in een zwaarwegend algemeen belang plaatsvindt. Een algemeen belang is volgens de Commissie slechts dan aanwezig wanneer de nationale (of de Unie-)wetgever dit belang als zodanig heeft aangemerkt. Nederland heeft hiertegen ernstige bezwaren. Niet alleen holt dit voorstel een eerder moeizaam bereikt compromis uit, het is ook belastend voor de onderzoekssector. Wetenschappelijk onderzoek dat door bedrijven wordt verricht, is soms niet en soms wel aan te merken als een algemeen belang. De scheidslijn is onmogelijk scherp te trekken. Daarnaast is Nederland geen voorstander van een regeling die als zodanig bewust beoogt de lasten voor bedrijven te verzwaren zonder overtuigende motivering.

Hoofdstuk VIII (Rechtsbescherming, aansprakelijkheid, schadevergoeding en sancties)

- De regeling van het collectiefactierecht is nog niet bevredigend. Nederland begrijpt dat omwille van de harmonisatiedoelstelling van de verordening een regeling op EU-niveau niet kan worden gemist. Niettemin wil dit niet zeggen dat alles aanvaardbaar is. De bestaande regeling in het Burgerlijk Wetboek (BW) voldoet goed, en Nederland wil voorkomen dat de verordening tot een vergaande afwijking van het BW noodzaakt, ten nadele van de rechtsgenoten. Nederland wil voorkomen dat het collectiefactierecht ook gebruikt kan worden voor het eisen van schadevergoeding in geld. Dat is ook in het BW uitgesloten om oneigenlijk gebruik van dit middel te voorkomen. De voorgestelde regeling voldoet daar nog niet aan.
- Het recht op schadevergoeding en de daarmee verbonden regeling van aansprakelijkheid en draagplicht is nog niet definitief geregeld. Dat is niet vreemd, omdat vrijwel alle lidstaten, ook Nederland, niet willen afwijken van eigen vertrouwde burgerlijk recht. Begrijpelijk is dat de lidstaten die een ander rechtsstelsel kennen, bijvoorbeeld de Common Law, daarover andere opvattingen koesteren dan veel continentale landen die een Civil Law rechtsstelsel hebben. Overeenstemming lijkt groeiend op de gedachte dat de verantwoordelijke de figuur is die als eerste aansprakelijk kan worden gesteld voor eventuele schade, en dat een bewerker alleen aansprakelijk is voor de gevolgen van het niet nakomen van verplichtingen die de verordening rechtstreeks tot hem richt. Discussie is er nog over de draagplicht. Nederland is van oordeel dat de verwerkers ook moeten bijdragen aan vergoeding van de schade die ingevolge de aansprakelijkheidsregeling te hunnen laste komt. Een grote lidstaat wijst dit echter af, onder verwijzing naar de belangen van kleine en middelgrote ondernemingen. Hoewel die doelstelling Nederlands sympathie heeft, onderscheidt de sector van de verwerkers zich juist doordat die markt verregaand beheerst wordt door buitengewoon grote bedrijven die clouddiensten aanbieden. Het is dan vreemd dergelijke bedrijven te vrijwaren van draagplicht.
- Over de sancties moet nog worden gezegd dat in een klein aantal lidstaten de oplegging van bestuurlijke boetes constitutioneel onmogelijk is. Voorzitterschap, Commissie en de juridische diensten werken aan een oplossing die deze lidstaten verplicht om strafrechtelijke boetes vast te stellen en hun vervolgingsbeleid af te stemmen op de verordening. Aansluiting wordt gezocht bij bestaande standaardclausules in bindende EU-besluiten. Nederland zal zich daartegen niet verzetten. Het Voorzitterschap heeft verder voorgesteld om de boetemaxima uit het Commissievoorstel aan te houden. Het betreft categorieën van € 250.000,=; € 500.000,= en € 1.000.000,=, respectievelijk 0,5%, 1% en 2% van de wereldwijde omzet, indien dit bedrag hoger is. Nederland steunt dit voorstel. Er moet aan het Europees parlement (EP) een duidelijk bod worden gedaan. Het EP stelt veel hogere maxima voor. Nederland vertrouwt erop dat een goed compromis zal kunnen worden bereikt.

Hoofdstuk X (Gedelegeerde en uitvoeringshandelingen)

- Het Commissievoorstel voorzag in niet minder dan 45 grondslagen voor gedelegeerde en uitvoeringshandelingen. Zowel het EP als de Raad achten dit in elk geval uit institutioneel oogpunt onevenwichtig. Ook de Europees Toezichthouder voor de Gegevensbescherming heeft zich hierover in zijn advies op de verordening negatief uitgelaten. De Commissie meent echter dat geen van deze grondslagen kan worden gemist. De verordening moet van tijd tot tijd worden aangepast, soms ook met spoed, en dat kan alleen goed met gedelegeerde handelingen, aldus de Commissie. Bovendien meent de Commissie dat de voorhangprocedure de belangen van Raad en EP voldoende waarborgt.

Nederland is van oordeel dat de Commissie met keuze voor een verordening in plaats van een richtlijn niet alleen de lusten, maar ook de lasten moet dragen van vergaande harmonisatie. Dat betekent dat regelmatig moet worden geëvalueerd en herzien. Dat moet niet ten koste gaan van de bevoegdheid van de Uniewetgever. Het gaat bij de gedelegeerde handelingen soms om krasse staaltjes, zoals een eigen bevoegdheid van de Commissie om de boetemaxima te verhogen. Het Voorzitterschap stelt voor een groot aantal van de voorgestelde grondslagen te schrappen. Nederland is het daarmee eens.

Hoofdstuk XI (Slotbepalingen)

- De verhouding van de verordening tot richtlijn nr. 2002/58/EG, de e-privacyrichtlijn, roept nog vragen op. De Commissie stelt voor te regelen dat de verordening geen aanvullende verplichtingen in het leven beoogt te roepen ten opzichte van deze richtlijn, voor die gevallen waarin sprake is van bepalingen met een zelfde doel. Dat roept de vraag op of de cookieregelgeving uit de Telecommunicatiewet, die een verbijzondering is van het toestemmingsvereiste, nog wel geoorloofd is. Het lijkt erop dat die vraag positief kan worden beantwoord, maar meer duidelijkheid zou gewenst zijn.
- Weinig bevredigend is dat de verordening geen overgangsrecht bevat. Wel is er een invoeringstermijn van twee jaar, waarbinnen nationale rechtsinstrumenten gebaseerd op de Wet bescherming persoonsgegevens, zoals vergunningen voor doorgiften en dergelijke, zullen moeten worden vervangen. Te zijner tijd moet worden gezien of daarvoor een wettelijke regeling nodig is.

Horizontaal onderwerp

- Op grond van het huidige recht is het mogelijk gegevens te verder verwerken. Dat houdt in dat gegevens die voor een bepaald doel zijn verzameld ook mogen worden verwerkt voor een ander doel, mits daar een belangenafweging aan voorafgaat en die afweging niet leidt tot het resultaat dat die verwerking voor het andere doel onrechtmatig is. Nederland heeft, voor zover bekend, als enige lidstaat in de nationale wetgeving regels voor die belangenafweging opgenomen. Omdat die regeling flexibiliteit en duidelijkheid voor verantwoordelijken en betrokkenen biedt, heeft Nederland al in 2012 voorgesteld een dergelijke regeling in de verordening op te nemen. Dat voorstel is overgenomen. Hoewel het deel uitmaakt van een hoofdstuk waarover al een gedeeltelijk politiek akkoord is bereikt, was het nooit geheel onomstreden. Twee aandachtspunten zijn hierbij belangrijk. Er is een groep lidstaten die de geldende richtlijn zodanig heeft geïmplementeerd dat verdere verwerking voor een ander doel onmogelijk is. Men acht dit een onverantwoorde inbreuk op het doelbindingsbeginsel. Deze lidstaten verzetten zich tegen een verandering van een praktijk die ze in de afgelopen 20 jaar hebben gevolgd. Daarnaast heeft de Commissie het concept van het verder verwerken van gegevens aanzienlijk gecompliceerd door een regel op te nemen die zegt dat wanneer verdere verwerking niet toelaatbaar is, de verwerking voor het beoogde doel niettemin rechtmatig is, wanneer daaraan een nieuwe rechtvaardigingsgrond ten grondslag kan worden gelegd. Die regel poogde de eerdergenoemde groep lidstaten enige zekerheid te bieden. De formulering oogt echter innerlijk tegenstrijdig, en roept daardoor veel discussie op. Nederland heeft zich altijd op het standpunt gesteld dat de regeling strikt genomen overbodig is. Indien de afweging leidt tot een negatief oordeel over het verder verwerken, dan moet de verwerking worden gestaakt, of opnieuw worden aangevat met een afdoende rechtsgrondslag. Niettemin wil ook Nederland het compromis niet aantasten en verzet Nederland zich in het grotere belang niet tegen de regeling. De steeds maar voortdu-

rende discussie over deze regeling leidt ertoe dat er ook steeds opnieuw pogingen worden ondernomen om het Nederlandse voorstel weer uit de verordening te schrappen. Wanneer dat zou gebeuren zouden zowel bedrijven als de overheid een ernstige terugslag ondervinden in het onderling uitwisselen van gegevens. Dit is voor Nederland één van de centrale punten in deze fase van de onderhandelingen.

7. Voorstel voor een Verordening van het Europees parlement en de Raad ter bevordering van het vrije verkeer van burgers en bedrijven door vereenvoudigde aanvaarding van bepaalde openbare akten in de Europese Unie en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1024/2012

Interinstitutional file: 2013/0119 (COD)

= algemene benadering

Tijdens de Raad zal worden gesproken over het voorstel voor een verordening ter bevordering van het vrije verkeer van burgers en bedrijven door vereenvoudigde aanvaarding van bepaalde openbare akten in de Europese Unie en tot wijziging van verordening (EU) nr. 1024/2012.

Het Voorzitterschap wil een algemene benadering vaststellen. Op de JBZ-Raad van 12 en 13 maart 2015 is een gedeeltelijke algemene benadering vastgesteld, welke de gehele tekst van de verordening betrof met uitzondering van hoofdstuk IIa inzake vertaling van openbare akten, de modelformulieren en de externe competentie van de Unie. De modelformulieren hebben de functie van vertaalhulp en kunnen bij nationale akten inzake geboorte, overlijden, huwelijk en geregistreerd partnerschap worden gevoegd zodat geen gewaarmerkte vertaling van de akte meer nodig is. Naast de vertaling van akten, wordt nogmaals de kwestie inzake externe bevoegdheid voorgelegd aan de Raad.

Veel lidstaten hebben op de vorige JBZ-raad aangegeven dat sprake moet zijn van een totaalpakket, waarbij enerzijds in de tekst van de Verordening wordt verduidelijkt dat lidstaten bevoegd blijven om nieuwe internationale verdragen te sluiten en zij nog zelfstandig kunnen besluiten over toetreding van derde landen tot bestaande verdragen, zoals het Apostilleverdrag, na inwerkingtreding van de Verordening en dit anderzijds wordt vastgelegd in een politieke verklaring van de Commissie en Raad gezamenlijk.

In het Voorzitterschapsdocument is geen sprake meer van een politieke verklaring, omdat de tekst van de Verordening voldoende duidelijk zou zijn in deze kwestie zodat een politieke verklaring overbodig wordt. Naar verwachting zullen lidstaten een algemene benadering niet tegenhouden wegens het ontbreken van een politieke verklaring.

Nederland kan met de algemene benadering instemmen.

Het Europees parlement, tot slot, is voorstander van aanzienlijke uitbreiding van de reikwijdte van het voorstel, door ook de volgende documenten daaronder te brengen: documenten betreffende burgerrechten en kiesrechten; diploma's en opleidingscertificaten; gezondheidskwalificaties, waaronder het bewijs dat sprake is van een handicap; rijbewijzen, vliegbrevetten en dergelijke; documenten inzake belastingen en douanepapieren en sociale zekerheidsdocumenten.

8. Voorstel voor een verordening van de Raad tot instelling van het Europees Openbaar Ministerie
Interinstitutional file: 2013/0255 (APP)
= beleidsdebat

Bij brief van 3 juni jl. is de Kamer geïnformeerd over de meest recente ontwikkelingen rond het Europees Openbaar Ministerie. Op het moment van het opstellen van deze geannoteerde agenda, staat niet vast wat het Voorzitterschap precies wil agenderen. Het streven van het Voorzitterschap is erop gericht de bepalingen voor de structuur en benoemingsprocedure aan de JBZ Raad van 15 en 16 juni a.s. voor te leggen (extranet document ST 7787/15). Het kabinet zal het parlement ter voorbereiding van het AO over de JBZ-Raad op 11 juni 2015, zodra mogelijk, separaat van deze geannoteerde agenda berichten.

9. Diversen
= informatie over wetgevende dossiers

Het Voorzitterschap zal informatie geven over de stand van zaken van de onderhandelingen van diverse wetgevende dossiers.

De Minister van Veiligheid en Justitie heeft toegezegd in de geannoteerde agenda's voor de JBZ-Raad los van de agendering van de Raad, in te gaan op de stand van zaken rond van onderhandelingen over de voorstellen voor

- a) een richtlijn betreffende voorlopige rechtsbijstand voor verdachten en beklaagden wie de vrijheid is ontnomen en rechtsbijstand in procedures ter uitvoering van een Europees aanhoudingsbevel (COM(2013)824);
- b) een richtlijn betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure (COM(2013)822);
- c) een richtlijn inzake de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij het proces aanwezig te zijn (COM(2013)821).

Op de agenda van deze JBZ-Raad staan de drie hiervoor vermelde richtlijnen niet geagendeerd.

Voorlopige gefinancierde rechtsbijstand

Tijdens de JBZ-raad van 12 en 13 maart 2015 is een algemene benadering vastgesteld. Daarmee heeft de Raad zijn positie bepaald voor de onderhandelingen met het Europees parlement. Zeven lidstaten hebben weliswaar ingestemd met dit mandaat, maar hebben in een verklaring aangegeven dat zij teleurgesteld zijn over de mogelijkheden om uitzonderingen te maken op het recht op voorlopige gefinancierde rechtsbijstand. Op 6 mei jl. heeft het Europees parlement gestemd over de ingediende amendementen. Het Europees parlement wenst de richtlijn op substantiële onderdelen verder uit te breiden dan het voorstel van de Commissie. Zo wil het parlement de reikwijdte uitbreiden naar niet-aangehouden verdachten en wil hij de richtlijn niet beperken tot voorlopige gefinancierde rechtsbijstand, dat wil zeggen in de periode tussen de vrijheidsberoving en het moment waarop op een aanvraag tot gefinancierde rechtsbijstand is beslist. Het Europees parlement wil ook die «reguliere» gefinancierde rechtsbijstand onder de reikwijdte van de richtlijn plaatsen. Voorts zijn amendementen aangenomen die zien op de kwaliteit van raadslieden en de onafhankelijkheid van het orgaan dat beslist over toekenning van gefinancierde rechtsbijstand (in Nederland is dat de Raad voor Rechtsbijstand).

Nu de posities van de Raad en het Europees parlement bekend zijn, zal binnen afzienbare termijn de triloog aanvangen.

Procedurele waarborgen voor kinderen

Zoals aan uw Kamer is geïnformeerd, werd op de JBZ-raad van 5 en 6 juni 2014 een algemene benadering bereikt in de Raad over het voorstel voor een richtlijn van het Europees parlement en de Raad ter zake procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure. Het Europees parlement heeft op 5 februari 2015 zijn positie en onderhandelingsmandaat voor de trilogie met de Raad vastgesteld. Na de vaststelling van dit standpunt zijn de trilogie tussen Raad en Europees parlement gestart.

Onschuldpresumptie

Zoals aan uw Kamer is geïnformeerd, werd op de JBZ-Raad van 4 en 5 december 2014 een algemene benadering bereikt in de Raad over het voorstel voor een richtlijn inzake de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij het proces aanwezig te zijn. Het Europees parlement heeft op 31 maart 2015 zijn positie en onderhandelingsmandaat voor de trilogie met de Raad vastgesteld. Na de vaststelling van dit standpunt zijn de trilogie tussen Raad en Europees parlement op 29 april 2015 gestart.

Raad niet-wetgevende besprekingen

10. Concept raadsconclusies herziening interne veiligheidsstrategie = aannname

Tijdens de JBZ-Raad van 15 en 16 juni is de aanneming voorzien van de raadsconclusies aangaande de herziening van de Interne Veiligheidsstrategie voor de periode 2015–2020 in reactie op de Mededeling van de Europese Commissie aangaande de Europese Veiligheidsagenda die op 28 april jl. verscheen (COM 2015) 185). De kabinetsreactie op deze Mededeling zal de Kamers vóór het Algemeen Overleg over de JBZ-Raad, op de gebruikelijke wijze bereiken, te weten door middel van een BNC-Fiche.

De raadsconclusies bouwen voort op de raadsconclusies die de JBZ-Raad op 4–5 december heeft aangenomen (st. 15670/14). Tevens wordt de resolutie van het Europees parlement (2014/2918(RSP)) in acht genomen. De raadsconclusies die voorliggen vormen een reactie van de Raad op politiek hoofdlijnen. Het kabinet heeft zijn standpunten aangaande het veiligheidsdomein voor de periode 2015–2020 uiteengezet in het kabinetsstandpunt en de kabinetsappreciatie ten aanzien van het JBZ-meerjarenbeleid vanaf 2015 (post-Stockholm).¹ Tevens is het Nederlandse standpunt ten aanzien van de herziening van de Interne Veiligheidsstrategie uiteengezet ten behoeve van de publieke consultatie van de Europese Commissie.² De raadsconclusies zijn hiermee in overeenstemming. De concept raadsconclusies worden momenteel besproken in COSI (het Comité voor de Interne Veiligheid van de EU). Op basis van de besprekingen tot dusver kan Nederland naar alle waarschijnlijkheid instemmen met de concept raadsconclusies. De Raad verwelkomt in grote lijnen de Europese Veiligheidsagenda en beziet de implementatie van deze agenda in samenhang met de raadscon-

¹ Kamerstuk 32 317, nr. 196 en Kamerstuk 32 317, nr. 227.

² Kamerstuk 22 112, nr. 1920.

clusies en betreft hierbij tevens de inbreng van het Europees parlement. Het Europees parlement zal naar verwachting begin juli 2015 een resolutie aannemen in reactie op de Mededeling van de Commissie aangaande de Europese Veiligheidsagenda.

11. Aanpak terrorisme
= follow-up ER d.d. 12 februari 2015
– rapport van het Voorzitterschap
– rapport van de CTC

Tijdens de Raad zal zowel het Voorzitterschap als de Europese Contra Terrorismen Coördinator (CTC), de heer de Kerchove, de Raad informeren over het vervolg op de verklaring van de Europese Raad van 12 februari jl. Er zijn op het moment van het opstellen van deze geannoteerde agenda nog geen documenten beschikbaar. De JBZ-raad van 12 en 13 maart jl. heeft besloten vier maatregelen uit de verklaring van de Europese Raad bij voorrang uit te werken. Het gaat hier om:

- 1) Het meer systematisch uitvoeren van controles aan de Schengenbuitengrenzen
- 2) Het inrichten van een internet referral unit bij Europol.
- 3) Aanpak illegale handel in vuurwapens
- 4) Intensiveren informatie-uitwisseling

Naar verwachting zal in bijzonder over de stand van zaken rond de uitvoering van deze maatregelen worden teruggekoppeld. Nederland is, net andere lidstaten, actief betrokken bij de besluitvorming over de implementatie in de diverse daarvoor bestemde gremia.

12. Diversen
= EU-VS JBZ-ministers bijeenkomst te Riga d.d. 2-3 juni 2015
– Informatie van het Voorzitterschap

Zie onder punt I.5.

= Presentatie programma Luxemburgs inkomend Voorzitterschap

Het aanstaande Luxemburgse Voorzitterschap zal de Raad informeren over de onderwerpen die het wil agenderen tijdens de JBZ-Raden gedurende de tweede helft van 2015.